

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: V., a.s. M.X., B., proti žalovaným: 1/ S.P., K.B.X., a 2/ E.S., L.X., K., o zaplatenie 107.014,68 Sk s prísl., o odvolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 4 Cb/8/2006-41 zo dňa 13. novembra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 4 Cb/8/2006-41 zo dňa 13. novembra 2006 v časti napadnutej žalovaným v 2. rade potvrdzuje.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom ponechal Zmenkový platobný rozkaz zo dňa 9. mája 2006 č.k. 4Zm/21/2004-24 v platnosti. Náhradu trov účastníkom nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na základe návrhu žalobcu zo dňa 12.8.2004 vydal Krajský súd v Košiciach dňa 9.5.2006 pod č.k. 4Zm/21/2004-24 zmenkový platobný rozkaz, ktorým žalovaným uložil, aby do 3 dní

odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 107.014,68 Sk so 6% úrokom ročne z omeškania od 10.5.2003 do 22.5.2003, ďalej 357,- Sk ako odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy a nahradili mu trovy konania vo výške 5.350,- Sk pozostávajúcej zo zaplatenia súdneho poplatku, alebo aby v tej istej lehote podali námietky na tomto súde. Proti zmenkovému platobnému rozkazu podal včas námietky žalovaný v 2. rade. Poukázal na to, že zmenka ako cenný papier je vysoko formálnym právnym úkonom. Z grafického vyobrazenia listiny predloženej žalobcom v konaní, je možné zistiť, že listina je graficky rozdelená na dve „samostatné“ časti a okolie rámečkov, pričom v jednom rámečku je obsiahnutý text zmenky – zmenkové vyhlásenie s identifikáciou prvého žalovaného a v druhom rámečku je obsiahnutý text AVAL a identifikačné údaje a podpis druhého žalovaného. Podľa jeho názoru podpis druhého žalovaného ako avalistu sa neviaže na zmenkové vyhlásenie – zmenku, ktorej text je obsiahnutý v prvom rámečku a z toho dôvodu je potrebné považovať podpis druhého žalovaného za podpis, ktorý sa neviaže na zmenkové vyhlásenie a nie je teda podpisom zmenkového ručiteľa. Aj keby sa pripustila platnosť podpisu druhého žalovaného viažucu sa na zmenku ako takú, musel by byť pri vyhlásení ručiteľa údaj „za koho zmenku avaluje“. Namietal aj neplatnosť zmenky – zmenkového vyhlásenia, obsiahnutého v prvom rámečku predloženej listiny. Predmetné zmenkové vyhlásenie prvého žalovaného neobsahuje v texte údaj o mieste platenia, a preto pre miesto platenia v danom prípade platí zákonná domnienka podľa ust. 2 ods 3 č.l. I zákona, podľa ktorého je miesto platenia zmenky v mieste bydliska zmenečníka, t.j. K.B.X. Dojednanie o domiciláte a nie o mieste platenia si dohodli žalobca s prvým žalovaným v dohode o vyplňovacom práve k blankozmenke č. 123/2002 a to v ods. 1.1. Namietal aj neplatnosť svojho ručiteľského vyhlásenia a zároveň aj zmenkového vyhlásenia z dôvodu nesprávneho vypísania blankozmenky v časti zmenkovej sumy vo výške 107.014,68 Sk, sumy 357,- Sk ako odmenu vo výške 1/3% zmenkovej sumy, úrokov z omeškania a dobe splatnosti z dôvodu, že mu vyúčtovanie a splatnosť zmenky neboli zo strany žalobcu bližšie špecifikované, pričom druhý žalovaný tvrdí, že zmenka bola vo vyššie uvedených častiach nesprávne vypísaná. Ako ďalší dôvod neplatnosti zmenky namietal druhý žalovaný neexistenciu dohody medzi žalobcom ako majiteľom zmenky a druhým žalovaným o vyplnení

blankozmenky, pretože on iba zobral na vedomie skutočnosť, že medzi žalobcom a prvým žalovaným bola uzavretá dohoda o vyplnení blankozmenky, avšak ďalšia dohoda o vyplnení blankozmenky, ktorá by zakladala platnosť použitia blankozmenky voči druhému žalovanému podpísaná nebola. Dôvodom neplatnosti zmenkového vyhlásenia a taktiež ručiteľského vyhlásenia druhého žalovaného je možné vidieť taktiež v rozpore s textom zmenkového vyhlásenia v časti určenia zmenkovej sumy, kde sú na viacerých miestach uvedené rôzne sumy, kde v časti halierov nie je uvedená suma halierov slovom, ale je uvedená tretia číselná suma vyjadrená číslom 68/100 hal. A aj to bez určenia meny, na akú predmetná suma znie. Namietal neplatnosť zmenkového vyhlásenia aj z dôvodu neplatnosti svojho podpisu na predloženej listine, pretože nevie o tom, že by podpisoval listinu predloženú v konaní ako zmenku. Pokiaľ sa aj na predmetnej listine nachádza jeho podpis, považuje takýto podpis za omylom podpísaný, bez vôle byť z tejto listiny zviazaný. Namietal, že vzhľadom na akcesoritu kauzálneho záväzku voči ručiteľskému vyhláseniu zo zmenky bol žalobca povinný uzatvoriť dohodu o vyplnení zmenky aj s druhým žalovaným. Žalobca nevyzval platne druhého žalovaného k splneniu jeho ručiteľského záväzku, pretože ho vyzval na platenie v ten istý deň ako vyzýval na plnenie primárneho dlžníka, t.j. dňa 22.4.2003, pričom ako lehotu na plnenie označil žalobca deň 9.5.2003 a potom ho už na platenie z dôvodu neuhradenia dlhu prvým žalovaným nevyzval. Vzniesol námietku premlčania práva žalobcu na vyzvanie druhého žalovaného ako ručiteľa na plnenie, resp. premlčanie možnosti uplatnenia si pohľadávky. Vzniesol aj námietku premlčania proti určenému začatiu plynutia úrokov z omeškania. Podľa jeho názoru nebola zmenka v lehote splatnosti prezentovaná na platenie v mieste platenia a preto je možné uplatňovať úroky zo zmenkovej sumy až dňom doručenia návrhu žalobcu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, t.j. odo dňa 13.6.2006. Na záver namietal, že žalobca nebol oprávnený na podanie návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu proti žalovanému v druhom rade. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaným v druhom rade vznesené námietky proti vydanému zmenkovému platobnému rozkazu nie sú opodstatnené. Žalobca predložil originál vlastnej zmenky, vystavenej žalovaným v 1. rade, ktorá má všetky náležitosti podľa ust. § 75 zák.č. 191/1950 Zb. Predložená zmenka je štandardným typom vlastnej zmenky a tvorí jeden celok, teda ide o listinu,

ktorá jej časť je ako orámovaná, je to vecou grafickej úpravy, ktorá nemá žiadny vplyv na jej platnosť ako sa to nesprávne domnieva žalovaný v 2. rade. Zmenené ručenie je upravené v § 30 a nasl. Zák. č. 190/1950 Zb. a túto záruku môže dať tretia osoba alebo ten, kto sa už na zmenku podpísal. Vzhľadom na uvedené krajský súd ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti. O náhrade trov konania účastníkom nepriznal, pretože v tomto konaní žalobcovi trovy nevznikli a žalovaný v 2. rade vzhľadom na výsledok v konaní nemá na náhradu trov konania nárok.

Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný v 2. rade a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť z dôvodu, že prvostupňový súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdil vec. Vôbec sa nevyjadril k námietkam, ale iba s odvolaním sa na príslušné ustanovenia zákona č. 190/1950 Zb. konštatoval, že v konaní predložený originál zmenky má všetky zákonom vyžadované náležitosti. Trvá preto na svojich námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu v celom rozsahu.

Žalobca sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1, § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Žalobca ani žalovaný sa na súdne pojednávanie nedostavili, doručenie mali vykázané dňom 3.1.2008 a 7.8.2008, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle ust. § 101 ods. 2 O.s.p. pojednával v ich neprítomnosti.

Predmetom odvolacieho konania je posúdiť, či krajský súd správne rozhodol, keď ponechal zmenkový platobný rozkaz zo dňa 9.5.2006 č.k. 4Zm/21/2004-24 v platnosti aj voči žalovanému v 2. rade ako ručiteľovi.

Podľa ust. § 75 Zák. č. 191/1950 Zb. vlastná zmenka obsahuje označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrenie v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná. Bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu, údaj

zročnosti, údaj miesta, kde sa má platiť, meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť, dátum a miesto vystavenia zmenky, podpis vystaviteľa.

Podľa ust. § 76 ods. 3 zák.č. 191/1950 Zb., ak niet osobitného údaja, platí, že miesto vystavenia zmenky je miestom platobným a zároveň miestom vystaviteľovho bydliska.

Podľa ods. 4 cit. zák. ustanovenia, ak nie je vo vlastnej zmenke udané miesto vystavenia, platí, že bola vystavená v mieste uvedenom pri mene vystaviteľa.

Podľa ust. § 77 ods. 8 zák.č. 191/1950 Zb. rovnako platia pre vlastnú zmenku ustanovenia o zmenečnom ručení (§ 30 až § 32), v prípade § 31 ods. 4 platí, že sa zmenečné ručenie, ak nie je udané, za koho sa prejíma, prejíma za vystaviteľa vlastnej zmenky.

Podľa ust. § 30 zák.č. 191/1950 Zb. zaplatenie zmenky možno pre celú zmenkovú sumu alebo pre jej časť zaručiť zmenečným ručením. Túto záruku môže dať tretia osoba alebo ten, kto sa už na zmenku podpísal.

Podľa ust. § 31 ods. 3 zák.č. 191/1950 Zb. o holom podpise ručiteľa na líci zmenky platí, že zakladá zmenečné ručenie, ak nejde o podpis zmenečníka alebo vystaviteľa.

Podľa ust. § 32 zák.č. 191/1950 Zb. zmenečný ručiteľ je zaviazaný ako ten, za koho sa zaručil. Závazok zmenečného ručiteľa je platný i vtedy, ak záväzok, za ktorý sa zaručil, je neplatný z iného dôvodu než pre vadu formy. Ak zaplatí zmenečný ručiteľ zmenku, nadobúda práva zo zmenky proti tomu, za koho sa zaručil a proti všetkým, ktorí sú tejto osobe zmenečne zaviazaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že žalobca so žalovaným v 1. rade uzavreli dňa 9.4.2002 zmluvu o poskytnutí spotrebného úveru reg. čís. 138/2002, v ktorej sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému v 1. rade (dlžníkovi) spotrebný

úver vo výške 120.000,- Sk. Podľa čl. VII zmluvy poskytnutý úver bol zabezpečený ručiteľom (žalovaným v 2. rade), ktorý v predmetnej zmluve svojim podpisom vyjadril súhlas so zabezpečením záväzku vyplývajúceho z tejto zmluvy v plnom rozsahu a zobral na seba povinnosť uspokojiť pohľadávku banky, ak ju neuspokojí dlžník v súlade s ručiteľskou listinou. Súčasne s vyššie uvedenou zmluvou sporové strany podpísali dohodu o vyplňovacom práve k blankozmenke č. 124/2002 dňa 9.4.2002, v zmysle ktorej dlžník (žalovaná v 1. rade) odovzdala veriteľovi (žalobcovi) vlastnú blankozmenku, vystavenú v K. dňa 9.4.2002, „na rad“ V., a.s., M.X., B., podpísanú oprávnenými osobami, domicilovanú v mieste sídla pobočky K. – centrum V., a.s., bez uvedenia zmenkovej sumy a dátumu splatnosti a avalovanú: E.S.,r.č. X., bytom L.X., K. Avalista (žalovaný v 2. rade) svojím podpisom uvedenej dohody potvrdil, že s textom tejto dohody bol oboznámený. Podľa čl. II. dohody uvedená blankozmenka slúžila na zabezpečenie pohľadávok veriteľa (žalobcu) voči dlžníkovi (žalovanému v 1. rade) zo zmenky o poskytnutí spotrebného úveru reg. č. 138/2002 uzavretej dňa 9.4.2002 vo výške 120.000,- Sk vrátane príslušenstva. V článku III. Dlžník (žalovaný v 1. rade) s odovzdaním blankozmenky udelil veriteľovi vyplňovacie právo k blankozmenke. Podľa čl. III. 3.2. dlžník súhlasil s tým, že v prípade, ak nesplní riadne a včas niektorý zo svojich záväzkov, alebo ich časť, vyplývajúcich mu zo zmluvy o úvere, je veriteľ oprávnený doplniť blankozmenku o dátum splatnosti, zodpovedajúci dátumu splatnosti svojich pohľadávok, vyplývajúcich zo zmluvy o úvere a o zmenkovú sumu, zodpovedajúcu výške záväzkov dlžníka voči veriteľovi, t.j. tak, aby sa uspokojila celá pohľadávka veriteľa, vzniknutá na základe citovanej zmluvy o úvere ku dňu, ktorý sa uvedie na blankozmenke ako deň splatnosti. Vyplnením týchto údajov sa blankozmenka stane platnou a veriteľ je oprávnený použiť ju na uspokojenie svojich pohľadávok voči dlžníkovi. Žalobca listom zo dňa 22.4.2003 oznámil žalovaným, že odstupuje od zmluvy a ich vyzval na zaplatenie zmenkovej sumy. Zároveň oznámil, že pristúpil k uplatneniu vyplňovacieho práva k blankozmenke a doplnil ju o zmenkovú sumu vo výške 110.227,68 Sk, zodpovedajúcu výške dlžnej pohľadávky vrátane príslušenstva a o dátum splatnosti 9.5.2003.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že žalovaný v 1. rade vystavil vlastnú zmenku „bez protestu“ dňa 9.4.2002, ktorá má všetky náležitosti podľa ust. § 75 zák.č. 191/1950 Zb. Žalovaný v 2. rade podpísal predmetnú vlastnú zmenku ako ručiteľ. Námietku žalovaného v 2. rade o neplatnosti zmenkového vyhlásenia z dôvodu neplatnosti svojho podpisu na predloženej listine, pretože nevie o tom, že by podpisoval listinu predloženú v konaní ako zmenku a pokiaľ sa na predmetnej listine nachádza jeho podpis, považuje takýto podpis za omylom podpísaný, bez vôle byť z tejto listiny zaviazaný, správne krajský súd považoval za právne irelevantnú. Žalovaný v 2. rade vierohodne nepreukázal, že podpis na zmenke nie je jeho podpisom.

Vykonaním ručiteľského prehlásenia do textu zmenky vzniká ručiteľský záväzok ručiteľa (avalistu) zaplatiť zmenkovú sumu. Zmenečným ručiteľstvom sú najčastejšie zabezpečené záväzky trasáta a trasanta (príjemcu zmenky a vystaviteľa zmenky). V prejednáwanej veci žalovaný v 2. rade ako zmenečný ručiteľ (avalista) do zmenky neuviedol osobu, za ktorú zmenečné ručiteľstvo preberá, preto v zmysle § 31 ods. 4 ZzaŠ ručí za vystaviteľa zmenky. Je nepochybné, že žalobca je majiteľom zmenky (remitentom) Podľa ust. § 47 ods. 1 ZzaŠ všetci, ktorí zmenku vystavili, prijali, indosovali alebo sa na nej zaručili, sú viazaní majiteľovi rukou spoločnou a nerozdielnou. Majiteľ môže žiadať plnenie od každého z nich alebo od niekoľkých z nich alebo od všetkých dohromady a nie je viazaný poradím, v ktorom sa zaviazali (§ 47 ods. 2 ZzaŠ). Z uvedeného je zrejmé, že zmeneční dlžníci sú zaviazaní solidárne. Ustanovenie § 47 ods. 1 a ods. 2 ZzaŠ oprávňuje žalobcu, ako majiteľa zmenky, požadovať plnenie zo zmenky aj voči žalovanému v 2. rade, ako svojmu zmenečnému ručiteľovi. Zmenečný ručiteľ môže byť vyzvaný na plnenie bez toho, aby vopred bolo neúspešne požadované plnenie od zmenečného dlžníka. Zmenečný ručiteľ má právo regresu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že žalobca ako majiteľ zmenky, môže požadovať plnenie z predmetnej zmenky aj voči žalovanému v 2. rade, ako svojmu zmenečnému ručiteľovi a preto rozsudok prvostupňového súdu v časti napadnutej žalovaným v 2. rade, ktorým ponechal

v platnosti zmenkový platobný rozkaz zo dňa 9. mája 2006 č.k. 4Zm/21/2004-24 v celosti podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Súčasne najvyšší súd v zmysle ust. § 224 a § 142 ods. 1 O.s.p. rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 22. januára 2008

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: